

Πώς φοροδιαφεύγουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι τεχνολογικοί κολοσσοί ¹⁶

Πώς φοροδιαφεύγουν στην ΕU

Οι τακτικές που χρησιμοποιούν οι εταιρίες σε συνεργασία με τα κράτη-μέλη και οι κινήσεις της Κομισιόν να διαφυλάξει τον υγιή ανταγωνισμό

Από τον
Niko Ελευθερόγλου

neleftheroglou@dimokratianews.gr

Eκατομύρια πολίτες από ολόκληρο τον κόσμο έχουν χρησιμοποιήσει και χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες και τα προϊόντα τόσο της Google όσο και της Apple, της Amazon, της Microsoft κ.ά. Ελάχιστοι είναι αυτοί που δεν γνωρίζουν τους παραπάνω τεχνολογικούς κολοσσούς, που κατέχουν πυγμονική θέση στην παγκόμια οικονομία επιτρέποντας το κοινωνικό, πολιτιστικό, το μνημικό αλλά και το πολιτικό γίγνεσθαι.

Πολύ λίγοι όμως είναι εκείνοι, αναλογικά με τους χρήστες, που γνωρίζουν τις μεθοδεύσεις των εν λόγω κολοσσών για να κερδίσουν επιπλέον εκατομμύρια ευρώ. Στίνοντας εταιρίες «φαντάσματα» κι ακροβατώντας στα όρια της νομιμότητας κατόρθωσαν, όπως αποκάλυψε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Κομισιόν), από τη μία πλευρά να ξεφεύγουν από τη φορολόγηση κι από την άλλη να δημιουργούν συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού, αποκτώντας συγκριτικά πλεονεκτήματα στις αγορές.

Το σκηνικό που είχε σπιθεί τα τελευταία χρόνια με την ανοχή ή τη συνεργασία και κρατών-μελών της Ε.Ε. (που εξασφάλιζαν κέρδη για τους πολίτες και την οικονομία τους) αποκάλυψε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, διεξάγοντας έρευνες που σε πολλές περιπτώσεις κράτουσαν χρόνια. Τα στελέχη της Επιτροπής ακολούθων τη διαδρομή του χρήματος, αξιοποιώντας παράλληλα επίσημα έγγραφα,

γραφήματα, εκθέσεις, καταθέσεις και το νομικό οπλοστάσιο που τους δίνουν οι κανόνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ε.Ε. Τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν προκάλεσαν σοκ, λόγω του ύψους τους (εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ) αλλά και γιατί κάποιοι μίλησαν για την απαρχή ενός νέου «πολέμου» εντός του δυτικού κόσμου μεταξύ ΗΠΑ και Ευρώπης. Και οι δύο πλευρές εποίησαν το διαφεύδουν, αν και η ενιαία αγορά της Ε.Ε., η οποία περιλαμβάνει περισσότερους από μισό δισεκατομμύριο καταναλωτές και περισσότερες από 20.000.000 επιχειρήσεις, αποτελεί το μήλον της Ερίδος για τους παγκόμιους οικονομικούς πάικτες, που επενδύουν στην τεχνολογία και στον ψηφιακό κόσμο που δημιουργείται.

Κενό

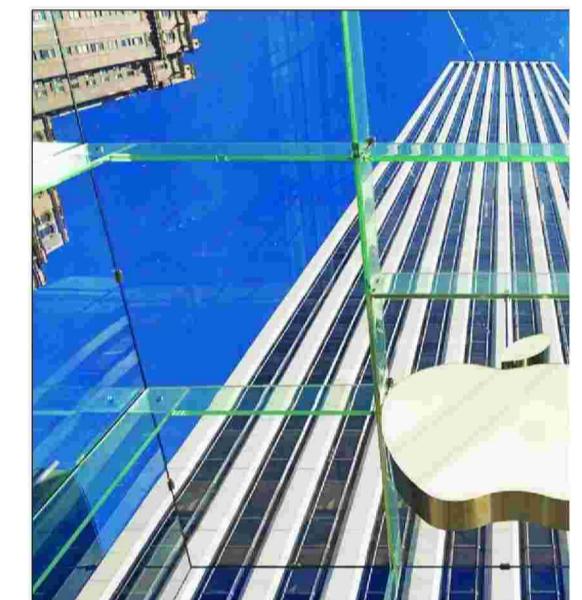
Στην πράξη, η βάση της αντιπαράθεσης, εκτός από τον χορό δισεκατομμυρίων, συνδέεται με ένα νομικό - φιλοσοφικό κενό: Στις ΗΠΑ ο αντινοπωλιακός νόμος προσανατολίζεται στην προστασία των καταναλωτών. Στην Ευρωπαϊκή Ενωση εστιάζεται στη διατήρηση του ανταγωνισμού. Το

Η προσπάθεια της επιτρόπου Μαργκρέτε Βεστάγκερ να βάλει τάξη

για την προσπάθεια της επιτρόπου Μαργκρέτε Βεστάγκερ να βάλει τάξη

Η επίπολης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ενωσης Μαργκρέτε Βεστάγκερ. Πάνω δεξιά: Η περιγραφή από την Κομισιόν των παρανόμων πρακτικών της Apple και της Google

Η Apple και η πληρωμή φόρων 0,005% στην Ιρλανδία

ΗΤΑΝ 30 Αυγούστου του 2017, όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έπειτα από έρευνες χρόνων κατέληγε στα παρακάτω: «Από την έρευνα της Επιτροπής προέκυψε ότι η Ιρλανδία χορήγησε στην Apple παράνομη φορολογικά πλεονεκτήματα, τα οποία έδωσαν στην εταιρία τη δυνατότητα να καταβάλλει επί σειράν ετών οπιαντικά λιγότερους φόρους από ό,τι άλλες επιχειρήσεις. Πράγματι η επιλεκτική αυτή μεταχείριση επέτρεψε στην Apple να καταβάλλει εταιρικό φόρο με πραγματικό συντελεστή της τάξης του 1 τοις εκατό επί των κερδών που πέτυχε στην Ευρώπη το 2003, ο οποίος μειώθηκε στο 0,005 τοις εκατό το 2014. Κατόπιν εμπεριοπτωμένης έρευνας σχετικά με την κρατική ενίσχυση, ο οποίας δρομολογήθηκε τον Ιούνιο του 2014, η Ε.Ε. κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δυο φορολογικές αποφάσεις τύπου

“tax ruling” που εξέδωσε η Ιρλανδία έναντι της Apple έχουν μειώσει ουσιαστικά και με τεχνητό τρόπο τον φόρο που κατέβαλλε η Apple στην Ιρλανδία από το 1991. Στις επόμενες εποχές εγκρίθηκε μέθοδος καθορισμού των φορολογητέων κερδών για δύο ιρλανδικές ανώνυμες εταιρίες του ομίλου Apple, η οποία δεν ανταποκρινόταν στην

οικονομική πραγματικότητα: σχεδόν το σύνολο των κερδών των δύο εταιριών από πωλήσεις καταλογίστηκε εσωτερικά σε μια έδρα... που υφίσταται μόνο στα χαρτά, δεν είχε κανέναν υπάλληλο και δεν μπορούσε να πετύχει αυτά τα κέρδη».

Με απλά λόγια η Apple Ευρώπης πλήρωσε φόρο 50 δολαρίων για κάθε εκατομμύριο δολάρια που εισέπραττε εκτός Ευρώπη! Δηλαδί η Apple πλήρωνε φόρους μόλις 0,005%, αντί του 12,5% που ισχύει για τις μεγάλες επιχειρήσεις στην Ιρλανδία. Πώς απάντησε η Apple; «Η υψηλή φορολογία και οι επενδύσεις σε μια χώρα δεν συμβαδίζουν». Από τη μερία της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απαιτεί από την Ιρλανδία να ανακτήσει τις παράνομες ενίσχυσεις ύψους 13 δισ. ευρώ συν τους τόκους. Οι αποφάσεις βέβαια της Επιτροπής υπόκεινται σε έλεγχο στα δικαστήρια της Ε.Ε.

Η Ιρλανδία μπορεί να ασκήσει προσφυγή κατά της απόφασης της Επιτροπής, πρέπει όμως παρ' όλα αυτά να ανακτήσει τις παράνομες κρατικές ενίσχυσεις, αλλά θα μπορούσε, όπως τονίζει η απόφαση, να τοποθετήσει το ανακτηθέν ποσό σε δεομεμένο λογαριασμό, ως την ολοκλήρωση των δικαισιών της Ε.Ε.

Η καταδίκη της Amazon

Στις 4 Οκτωβρίου 2017 βγήκε η απόφαση για την Amazon, στην οποία το Κοινοβούλιο υπέρ της έπειτα από εμπεριστατωμένη έρευνα που δρομολογήθηκε από Οκτώβριο του 2014 η Επιτροπή καλεί στο συμπέρασμα ότι το Λογοβούργο χορήγησε αθέμιτα φορητά πλεονεκτήματα στην Αμερικανική περίπου 250.000.000 ευρώ

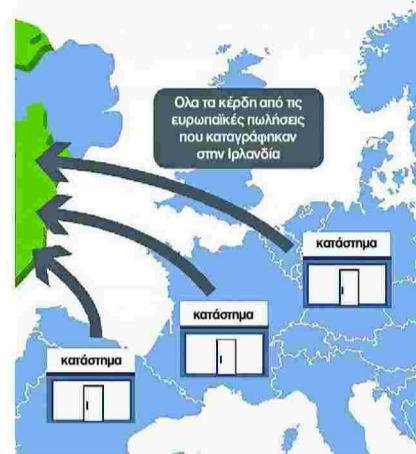
Αυτό είναι παράνομο βάσει κανόνων της Ε.Ε. περί κρατικής ενίσχυσης, διότι επέτρεψε την Amazon να καταβάλει οπιαντικά γότερους φόρους από ό,τι άλλη επιχειρήσεις. Στην περίπτωση Amazon το τελικό ποσό που φορητά θέτει επέρεπε να φορολογηθεί υπόλοιπα τρία τέταρτα εγγράφη στην εταιρία συμμετοχών (hold που σύμφωνα με το λουξεμβουργικό δίκαιο δεν φορολογούνται).

Τα θέματα φορολογίας εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των εθνικών των. Βέβαια εδώ και καιρό πολλές Κομισιόν προτείνουν οι οπική γωνία της παραβίασης της νομοθεσίας περί της αρχής πλήρους ανταγωνισμού, παρακολούθησης φορολογικών προνομίων που δίνουν σημένες χώρες σε μεγάλους ομίλους «Πρέπει να εμποδίσουμε την άφορολογία μεταχείριση» επιμένει επίτροπος Ανταγωνισμού Μαργκρέτε Βεστάγκερ.

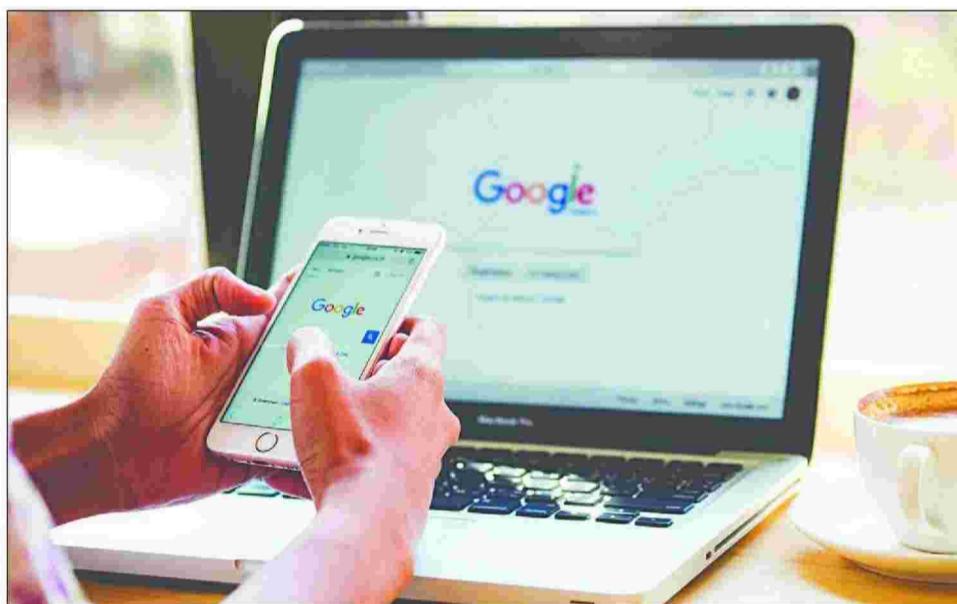
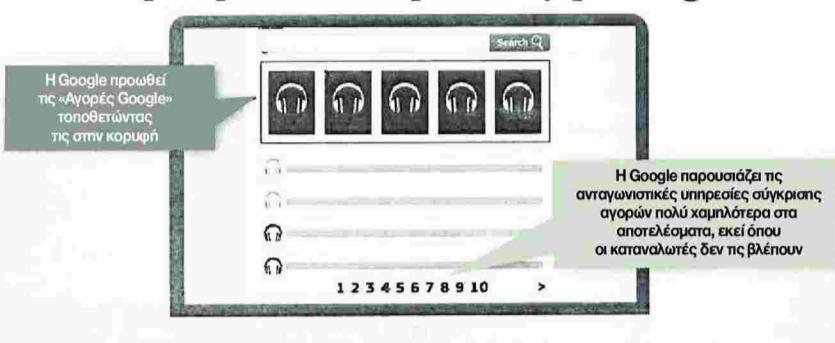

ρώπη οι τεχνολογικοί κολοσσοί

πρόσφερε παράνομη ακείσιον στην Apple

Η Google καταχράστηκε την κυριαρχία της ως μηχανή αναζήτησης για να προσφέρει παράνομο πλεονέκτημα στις Αγορές Google

Η Google και το πρόστιμο-μαρμούθ των 2,42 δισ. ευρώ

ΜΙΑ ΠΟΛΥ χαρακτηριστική περίπτωση κατάχρησης δε-
σποτόζουσας θέσης είναι η πρακτική αθέμιτου ανταγωνισμού που εφαρμόζει η Google, με αποτέλεσμα να της επιβληθεί πρόστιμο ύψους 2,42 δισ. ευρώ από την Ε.Ε. Η Google, αμερικανική πολυεθνική μηχανή αναζήτησης, που ειδικεύεται σε υπηρεσίες και προϊόντα τα οποία σχετίζονται με το Διαδίκτυο, έχει κριθεί ένοχη για παραβίαση των αντιμονοπωλιακών κανόνων της Ε.Ε.

Οπως κατέδειξε η έρευνα αγοράς από την ComScore το 2009, η Google κατέχει μερίδιο αγοράς 65,6%, καθιστώντας τη μηχανή αναζήτησης πιο χρησιμεύοντα κορυφαία εταιρία στη συγκεκριμένη αγορά. Η εταιρία διαπιστώθηκε ότι διέπραξε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης της στην αγορά -όχι στην αγορά που κυριάρχησε, αλλά σε ξεχωριστή αγορά (υπηρεσίες σύγκρισης αγορών)- κι έτοι η Επιτροπή προειδοποίησε είτε να εγκαταλείψει την ανταγωνιστική πρακτική εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος (90 ημέρες μετά της 27 Ιουνίου 2017) είτε θα αντιμετώπισε χρηματικές ποινές έως και 5% του μέσου ημερήσιου κύκλου εργασιών της Alphabet, της μητρικής εταιρίας της Google.

Υποβάθμιση των ανταγωνιστών

Οπως δήλωσε ο επίτροπος Μαργκρέτε Βεστάγκερ, παρότι η Google προσφέρει καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες που βελτιώνουν τον τρόπο ζωής των καταναλωτών, η στρατηγική που εφαρμόζει όσον αφορά την υπηρεσία σύγκρισης αγορών δεν περιορίστηκε στην καινοτομία και την ελκυστικότητά της αλλά ως μηχανή αναζήτησης προκάλεσε την υποβάθμιση των ανταγωνιστών της. Αυτή η συμπεριφορά είναι μια προφανής πρακτική που στρέβλωνε την ανταγωνισμό και στερεί τους Ευρωπαίους πολίτες από τη δυνατότητα επιλογής σε ένα περιβάλλοντο οποίο υποστηρίζει την ποικιλία, τη διαφοροποίηση και την καινοτομία.

Οταν ένας καταναλωτής εισίγαγε ένα ερώτημα στη μηχανή αναζήτησης Google και δεδομένου ότι αυτό το ερώτημα συμπεριλήφθηκε στην υπηρεσία σύγκρισης αγορών, τό-

τε η Google χρησιμοποίησε για να δειξει τα δικά της αποτέλεσματα στην πρώτη θέση ή κοντά στην κορυφή των αποτελεσμάτων αναζήτησης. Με αυτόν τον τρόπο απέκτησε σημαντικό πλεονέκτημα σε βάρος των αντιπάλων της και εις βάρος των Ευρωπαίων καταναλωτών. Τελικά, το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην εταιρία από την Επιτροπή ανέρχεται σε περίπου 2,42 ευρώ και υπολογίζεται με βάση την αξία των εσόδων της εταιρίας από την υπηρεσία σύγκρισης αγορών στις 13 χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), δηλαδή Γερμανία, Ήνωμένο Βασίλειο, Γαλλία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Ισπανία, Τσεχική Δημοκρατία, Αυστρία, Βέλγιο, Λανία, Νορβηγία, Πολωνία και Σουηδία. Για τη λίψη αυτής της απόφασης (27/6/17) η Επιτροπή συγκέντρωσε ένα ευρύ φάσμα στοιχείων, όπως τα εξής:

- επικαιροποιημένα έγγραφα τόσο από την Google όσο και από άλλους παίκτες της αγοράς,
- πολύ μεγάλο όγκο πραγματικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων 5,2 terabyte, πραγματικών αποτελεσμάτων αναζήτησης της Google (περίπου 1,7 δισεκατομμύρια αναζητήσεις),
- πειράματα και έρευνες, ειδικότερα με την ανάλυση του αντικτύου της θέσης στα αποτελέσματα αναζήτησης, στη συμπεριφορά των καταναλωτών και στα ποοστά ενεργοποίησης με το ποντίκι,
- οικονομικά δεδομένα και δεδομένα κίνησης.

Σε επικοινωνία που είχαμε με εκπρόσωπο της Google στην Ελλάδα μάς απάντησαν: «Εφαρμόζουμε ένα διορθωτικό μέτρο για να συμμορφωθούμε με την πρόσφατη απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρέχουμε στις υπηρεσίες σύγκρισης αγορών την ίδια ευκαιρία να προβάλλουν διαφημίσεις αγορών από εμπόρους στις σελίδες αποτελεσμάτων αναζήτησης Google, όπως δίνουμε στην υπηρεσία Google Shopping. Η υπηρεσία Google Shopping θα ανταγωνίζεται με ίσους όρους και θα λειτουργεί σαν να ήταν ξεχωριστή επιχείρηση, συμμετέχοντας στη δημοπρασία με τον ίδιο τρόπο όπως όλοι οι άλλοι».

Εντονες αντιδράσεις από Δουβλίνο - Λουξεμβούργο

Η ΙΡΛΑΝΔΙΚΗ κυβέρνηση σε μια πρώτη αντιδράση χαρακτήρισε τις ενέργειες της Κομισιόν προς την Apple για να καταβάλει επιπλέον φορολογία ως «υπερβολικά απογοτυπωτικές». Η απόφαση δεν έχει ανασταλτική ισχύ, γι' αυτό το Δουβλίνο οφείλει να ζητήσει τα χρήματα, ενώ η ίδια η Apple απείλησε με προσφυγή στη Δικαιοσύνη.

Είναι σαφές ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, που έχει πλήρη δικαιοδοσία για την εκδίκαση τέτοιων υποθέσεων, θα πρέπει να αποφασίσει οριστικά εάν τέτοιες φορολογικές ελαφρύνσεις είναι νομικά επιτρεπτές ή εάν πρόκειται πράγματι για απαγορευμένες κρυφές ενιούχυ-

σεις. Άλλα και το Λουξεμβούργο, που η οικονομία του ωφελείται από τέτοιες μεθόδους γιατί προσελκύει επιχειρηματικά μεγαλύτερα, σκέπτεται σοβαρά να μη μείνει με δεμένα τα χέρια και να προσφύγει κατά της Κομισιόν.

Εκείνο που δεν παρέχεται πάντως η Επιτροπή είναι ότι αντιμετωπίζει ιδιαίτερα αυστηρά αμερικανικούς κολοσσούς.

«Ελέγχαμε όλες τις αποφάσεις μας και δεν διαπιστώσαμε ότι μεροληπτήσματα υπέρ κάποιου» λέει ο Βεστάγκερ. «Πρέπει να εργαστούμε στο ίδιο πεδίο, πρόκειται για τον ανταγωνισμό στην Ευρώπη ανεξαρτήτως υπό ποια σημαία γίνεται και με ποιον ιδιοκτήτη».

Η «ψηφιακή οικονομία» θέτει τις νέες προκλήσεις

ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ βέβαια που παραμένει δεν είναι κυρίως αν πληρώσουν οι έτοι και αλλιώς κερδοφόροι παγκόσμιοι τεχνολογικοί κολοσσοί τα «διόδια» του περάσματό τους από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Λάχρονια μέχρι να επλυθεί η εν λόγω νομική διαμάχη, οπότε τα δεδομένα της αγοράς στο ενδιάμεσο να έχουν αλλάξει εντελώς.

Διαφορές

Χαρακτηριστικά μας έλεγε (διατηρώντας την ανωνυμία του) στέλεχος της Κομισιόν: «Είναι ένα ζήτημα που προέκυψε από ένα φορολογικό σύστημα που αφορά μια πολύ διαφορετική οικονομία. Μια οικονομία που δεν είχε υπόψιν τις αυτά που γνωρίζουμε σήμερα για τον ψηφιακό κόσμο.

Σήμερα είναι σημαντικό να απαντήσουμε πού δημιουργείται αξία στο ίντερνετ. Αυτή είναι μια από τις προκλήσεις της ψηφιακότητας.

Σήμερα είναι σημαντικό να απαντήσουμε πού δημιουργείται αξία στο ίντερνετ. Αυτή είναι μια από τις προκλήσεις της ψηφιακότητας.

Για να λειτουργήσει οικονομικά, η ψηφιακή οικονομία πρέπει να αναπτυχθεί το ψηφιακό οικοσύστημα και οι οικείας μέσα και έξω από την Ε.Ε., πρέπει να δημιουργηθεί μια φόρμα που να είναι επωφελή για όλους».

